

* đ^ể t^ử ng nh^ó ngày 30 tháng 4 năm 1975... TVG

G^ỗn đây truy^{ền} thông và báo chí c^ó a ng^{ười} i Vi^t h^ói ng^ó ai d^ã t^ử n r^{ất} nhi^u u th^ử i gi^á, công s^co, dài dòng v^ề s^ự v^ô liêm s^ự, b^{ết} x^{em} ng, tr^{ên} c^ó c^á m^{ột} s^ự c^ó đuôi chó s^{óng} đ^{ều} i t^ử n^hìn h^ói ng^ó ai. Các ng^{ười} n c^ó đuôi chó này đang u^{ốn} theo ng^{ười} n gió ph^{anh} g^ợt m^{ỗi} c^á c^{óng} s^{óng}: “n ào hô hào hòa h^óp hòa gi^á i v^ề i c^{óng} s^{óng}, “quên đⁱ quá kh^ó, h^óng v^ề t^ử ng lai... (sic)” Trong đó, bu^ñ thay, có c^ó nh^éng ng^{ười} i d^ã t^ử n m^ùm vai trò lãnh đ^ó o c^á a mi^{ền} Nam Vi^t Nam tr^ừ c 30/4/1975. Nh^éng tên tu^ñ i này d^ã t^ử ng (b^{ởi} c^{óng} đ^òng l^ộ t^ử y) có thành tích l^à a th^ử y, ph^{òn} b^{án} và đâm sau l^{òng} chiⁿ sⁱ, đ^{óng} đ^òi. Đ^ã d^ù n lúc chúng ta n^ên quên h^ó đi... Hãy đ^ể m^{ặc} cho h^ó tha h^ó múa may theo nh^ép tr^{ung} b^ép b^ém mà mafia CS đang đ^{óng} p, tr^úc khi h^ó l^à i đ^òng chính b^{án} CS cho h^óc m^{ột} bài h^óc l^{òng} g^ợt (cū rich) c^á a CS. Các bài h^óc l^{ách} s^ự c^á a s^ự “liên minh” v^ề i v^ề m năm 1945, c^á a s^ự ký hi^p ợ^{cc} v^ề i CS (Paris Accord – Hi^p đ^{óng} Ba-lê) năm 1973 v^ề n c^{òn} r^{anh} r^{anh}, ch^éc ch^én s^ự c^ó h^ói tái di^{ễn}...

Thay v^ì c^ót công b^{án} t^{âm} đ^{óng} h^ó, chúng ta h^áy d^{àn}h ch^{út} ít th^ử i gi^á quí báu đ^ể nh^éc nh^ó, t^ử ng nh^ó các chiⁿ sⁱ (h^óu nh^ó v^ô danh) c^á a t^ử do d^ã s^{óng} b^{ết} khu^t, cu^ñ i c^{ùng} d^ã ch^{én} cái ch^ét (vinh) h^ón s^ự s^{óng} nh^éc. Các chiⁿ sⁱ b^{ết} khu^t nh^ó Ngô Nghĩa, Kha T^ử Gi^{áo}...

Bài này vi^t v^ề chiⁿ sⁱ Kha T^ử Gi^{áo} theo l^à i thu^t l^à i c^ó a m^{ột} đ^{óng} môn v^ề i t^{ôi}. Anh d^ã là b^{án} t^ù c^ó a Kha T^ử Gi^{áo} k^{hi} t^ử ngày c^{ùng} đⁱ tr^{ình} di^{ễn} (đ^ó đⁱ g^ói là “h^óc t^ử p c^ó i t^ử o !”) t^ử i tr^úng đ^{óng} h^óc Kiⁿ Trúc Sài^gòn ngày 28 tháng 5 năm 1975 cho đ^{ến} khi Kha T^ử Gi^{áo} ch^ét ^à Long giao, Long Khánh và kh^óang tháng 6 năm 1976.

SV CTKD Kha Tu Gi^{áo}

Kha T^ử Gi^{áo} t^ửt nghi^óp tr^úng Khóa I Chính Tr^{ường} Kinh Doanh Đà L^{ạt} (xem ^ónh Kha T^ử Gi^{áo} l^{úc} c^{òn} là SV tr^úng Đ^{ại} h^óc CTKD Đà L^{ạt}); nh^óp ng^ó (khóa 9/68 Th^ứ Đ^{ại}); và bi^{ết} phái v^ề làm cho K^{hoa} Th^{ông} ng^{ân} hàng ^à Sài^gòn. Năm 1975, Kha T^ử Gi^{áo} kh^óang đ^ể 30 tu^ñ i mang c^óp b^éc cu^ñ i c^{ùng}, tr^úc ngày tan hàng 30/4/1975, là Thi^{ếu} úy.

Kha T^ử Giáo ng^{ười} i cao ráo, tr^{ắng} xanh theo kⁱu nh^{ân} viêⁿ v^{ăn} ph^{òng} và có d^{áng} d^{eeper} th^ể sinh t^ử nh^{ìn} h^{ình} nh^{ìn} “anh chàng v^{ăn} sⁱ” trong tr^{ái} t^ử p^{hi}m trung c^a Đ^{ức} qu^{ốc} xã mà chúng ta th^{ấy} trong phim “Gi^{áo} Th^ử 25” c^a nh^à v^{ăn} ng^{ười} i Romania - C. Virgil Gheorghiu. Kha T^ử Giáo là m^{ột} ng^{ười} i tr^ím ngâm, ít nói. Nh^{ưng} khi nói thì r^{ất} r^{ành} m^{ột} ch, đ^{úng} s^{ách} v^ề. Kha T^ử Giáo cũng là m^{ột} ng^{ười} i b^én t^ử t, s^{òng} ph^{óng} và s^{òn} sàng gi^úp đ^ể các b^én t^ử khác.

Theo l^ýnh c^a CS, Kha T^ử Giáo đi tr^{ình} di^{ễn} t^ử i tr^ím Đ^{ức} h^àc Ki^{ến} Trúc Sài Gòn ngày 28 tháng 5 năm 1975. Vào đêm 28 tháng 5 năm 1975, Kha T^ử Giáo và các sⁱ quan VNCH kh^{ác} đ^ã tr^{ình} di^{ễn} t^ử i tr^ím Đ^{ức} h^àc Ki^{ến} Trúc Sài g^{òn} trong hai ngày 27 và 28 tháng 5 năm 1975 đ^{ến} chuy^{ển} đ^{ến} “Th^{àn}h Ông Năm” ^v Bùi Môn, H^ồ Môn b^{ằng} xe Molotova.

Kha T^ử Giáo b^ị gi^ả ^v tr^{ái} T2-L19 t^ử i Bùi Môn t^ử ngày 28 tháng 5 năm 1975 cho đ^{ến} cuⁱ i năm 1975. Anh Gi^{áo} và các t^ù nh^{ân} sⁱ quan VNCH đ^{ến} c^a CS d^{ùng} t^ử u đ^ể b^ị c^ũ c^a HQVN (HQ 504 ?) ch^ứ ra đ^{ến} Phú Qu^{ốc}, D^{ông} Đông. T^ử t c^a t^ù nh^{ân} đ^{ến} ch^{ân} l^{ên} đ^{ến} Phú Qu^{ốc} đ^{úng} vào chi^u ngày 30 t^ử t Bính Thìn 1976.

Th^ì i b^ị y gi^ả, Kha T^ử Giáo có m^{ột} ng^{ười} i ch^ú ru^{ột} là Kha T^ử Ân l^àm Th^ì Tr^íng B^ì Công Ngh^ị Nh^{ìn} c^a ch^{ính} quy^{ết} n CS H^à N^{ội}. Ng^{ười} i ch^ú n^{ày} đ^ã có l^ý n vi^{ết} th^ể cho Kha T^ử Giáo nh^{ìn} nh^{ìn} l^à: “Cháu c^a nh^{ìn} t^ử i (l^àm tay sai M^{ìn}, ch^èng l^ý i CS) th^ì h^ì (cán b^ì qu^{ốc} gi^{áo} - cai t^ù c^a i t^ử o) s^ẽ cho v^ề.” Ng^{ười} i em ru^{ột} c^a Kha T^ử Giáo l^à Kha T^ử Hu^{ân}, mang c^{ấp} b^ìc Trung úy, đ^ã nghe theo l^ý i ch^ú nh^{ìn} t^ử i (!) nh^{ìn} v^ề y, ch^èng b^ì t^ù m^{ột} n^{ăm} r^{ồi} đ^{ến} c^a CS th^ì v^ề. Kha T^ử Giáo c^{òn} ng^{ười} quy^{ết} nh^{ìn} đ^{ến} kh^{ông} bao gi^ả nh^{ìn} b^ìt c^a t^ử i g^ì; m^{ột} c dù ch^{ính} ngay các cán b^ì qu^{ốc} gi^{áo} đ^ã nh^{ìn} l^ý n kh^{uyên} Kha T^ử Giáo c^a “nh^{ìn} t^ử i” th^ì s^ẽ cho v^ề. Đ^ã kh^{ông} nh^{ìn} t^ử i, Kha T^ử Giáo c^{òn} nói v^ề i cán b^ì qu^{ốc} gi^{áo} l^à:

“Tôi kh^{ông} có thân nh^{ân} nào l^àm vi^{ết} v^ề i CS c^a !”

Và ti^{ếp} theo l^à:

“N^ó u th^ì y t^ử i có t^ử i th^ì c^a đ^{em} ra b^én; c^{òn} th^ì y t^ử i kh^{ông} có t^ử i th^ì ph^ói th^ì t^ử i ra t^ử do!”

Sau đ^ây l^à m^{ột} s^ự tranh lu^u n v^ề i qu^{ốc} gi^{áo} CS m^à t^ử i xin ghi l^ý i qua l^ý i k^ì c^a ông Nguy^{ễn} T^ử Đ^{ức} (c^ù KQVN), m^{ột} b^én t^ù kh^{ác} c^a Kha T^ử Giáo ^v Thành Ông Năm:

(Trích)

... Anh Gi^{áo} ng^{ười} i r^{ất} cao ráo kh^óe m^{ìn}h, qua c^{ấp} k^{ính} tr^{ắng} ra d^{áng} l^à m^{ột} nh^à tr^í th^ìc. S^ẽ d^ri anh Gi^{áo} đ^ã đ^{ến} l^ý i nh^{ìn} u^u n t^ử i ng^{ười} v^ề i t^ử i vì sau khi l^àm nh^{ìn} vi^{ết} lao đ^{óng} nh^{ìn} m^{ìn} i ng^{ười}, anh th^ìng m^{ìn} c^ai v^õng ^v m^{ìn} t^òx^ò; r^{ồi} qua c^{ấp} k^{ính} tr^{ắng}, anh n^óm đ^ăm chi^{êu} t^ử l^ý nh^{ìn} kh^{ông} mu^un n^{ói} chuy^{ển} v^ề i ai. Sau đ^ó toàn tr^{ái} đ^ó u bi^{ết} đ^ó n anh v^ì anh d^{ết} khoát kh^{ông} bao gi^ả nh^{ìn} có t^ử i v^ề i “c^{ách} m^{ìn}g.” Ít lâu sau, anh Gi^{áo} đ^{ến} c^a chuy^{ển} sang đ^ó i c^a t^ử i; do đ^ó t^ử i v^à các b^én khi h^ép trong đ^ó i th^ìng xuy^ên đ^ó i c^a nghe anh Gi^{áo} đ^ó u kh^óu b^ìp ch^{át} v^ề i t^{ên} cán b^ì ph^ó trách khi^un t^{ren} th^{àn}h ^v ph^ói đ^ó a cán b^ì thi^{ết} d^ó i tho^éi t^{ay} đ^ó i v^ề i anh Gi^{áo}. M^{ìn}c dù hai ng^{ười} i n^{ói} chuy^{ển} ^v ngay trong ph^{òng}, xong chúng t^ử i đ^ó u l^{óng} ra ch^è kh^{ác} nh^{ìn} li^êc th^ìy anh Gi^{áo} m^{ìn} m^{ỗi} đ^ó gay v^à c^a hai ng^{ười} i m^{ìn} t^òđ^ó i khi r^{ất} l^{óng} t^ử i nhau n^{ên} chúng t^ử i c^{ũng} đ^óan l^à t^{ên} cán b^ì đ^ó ch^èng th^ì nào khu^t ph^óc đ^ó anh Gi^{áo} ph^ói nh^{ìn} t^ử i.

Đây là nh^{ững} l^{ời} đ^ể i tho^{ại} b^ị p chát trong nh^{ững} gi^ờ h^{ết} t^íp trong đ^ể i tôi gi^ờ a anh Gi^{áo} và các tên cán b^ị khiⁿ cho chúng ph^ó i c^{òn} ng h^{ết} ng.

M^{ột} tên cán b^ị đang thao thao đ^ể cao nh^{ững} l^{ời} vi^{ết} c^a x^a h^{ết} ch^ữ nghĩa thì anh Gi^{áo} gi^ờ tay xin phát bi^{ểu}:

“Cán b^ị đ^ể cao x^a h^{ết} ch^ữ nghĩa. Chúng tôi nghe th^ứy khó hi^{ểu} và cao xa quá xong th^ức ra chúng tôi không c^{òn} bi^{ết} mà cũng không c^{òn} hi^{ểu} làm gì. Dân mi^{ền} nam chúng tôi ch^ỉ đ^ể n gi^ờn hi^{ểu} cái ch^ữ nghĩa nào mang l^{ời} c^{òn} m no áo l^{ời} m h^{ết} nh phúc cho ng^{ười} i dân đó m^{ỗi} i là ch^ữ nghĩa l^{ời} vi^{ết} mà thôi.”

M^{ột} l^{ời} n khi lên l^{ời} p trong đ^ể i c^a a tôi tên cán b^ị nói:

“Các anh ráng h^{ết} t^íp t^ú t đ^ể v^ề ch^ữ nhà n^hìn^hc đâu có c^{òn} m g^ò o nhi^{ều} đ^ể nuôⁱ các anh.”

Th^ứy anh Gi^{áo} gi^ờ tay xin phát bi^{ểu}. Tên cán b^ị ph^ó i mi^{ền} c^{òn} ng đ^ể cho anh Gi^{áo} nói:

“Cách m^{ỗi} ng b^ị o chúng tôi đ^ì h^{ết} 10 ngày mà cho đ^ì n nay đ^ã m^{ỗi} y tháng r^{ồi} v^ề n gi^ờ chúng tôi l^{ời} ch^ữ a cho v^ề; nay l^{ời} nói là không có c^{òn} m g^ò o đ^ể nuôⁱ chúng tôi là làm sao?”

Tên cán b^ị s^{óng} c^{ỏi}:

“Ai nói v^ề i các anh là ch^ữ đ^ì h^{ết} t^íp có 10 ngày?”

Anh Gi^{áo}:

“M^{ột} l^{ời} i nói c^a a các m^{ỗi} ng đ^ể 99% ng^{ười} i dân hi^{ểu} l^{ời} m v^ề y thì đó là l^{ời} c^a a ng^{ười} i dân hay c^a a cách m^{ỗi} ng?”

Tên cán b^ị b^ị c^{òn} ng h^{ết} ng m^{ột} mũi đ^ể gay t^ú c t^ú i..

Và đó cũng là lý do trên thành l^{ời} đã ph^ó i c^{òn} 1 tên cán b^ị xu^{ống} đ^ể u lý v^ề i anh Gi^{áo} và qua chuy^{ển} “có t^ú i hay không có t^ú i”

...

(h^{ết} t^ích)

Vì c^a i kh^{ông} l^{ời} i các lý lu^{ôn} c^a a Kha T^ử Gi^{áo}, cán b^ị qu^ý n gi^{áo} ph^ó i m^{ỗi} i Chính l^{ời} c^a a Trung đ^{òn} xu^{ống} đ^ể “góp ý” và tranh lu^{ôn} v^ề i Kha T^ử Gi^{áo}. Đáng nh^{ất} nh^{ất} trong tâm tr^í c^a a các t^ù nh^{ân} sⁱ quan VNCH t^ú i tr^ú i Bùi Môn là sau v^ề “góp ý” c^a a Chính l^{ời} trung đ^{òn} v^ề i Kha T^ử Gi^{áo} kh^{ông} đ^ì n đ^ǜ a c^{òn} , m^{ột} tên cán b^ị qu^ý n gi^{áo} nói v^ề i Kha T^ử Gi^{áo}:

“Bây gi^ờ tôi nói chuy^{ển} v^ề i anh nh^{ất} hai ng^{ười} i ngang hàng. Anh đ^ã nh nghĩa cho tôi bi^{ết} th^ì nào là t^ú do?”

Kha T^ử Gi^{áo} tr^ú i ngay:

"Anh là k chin thắng, tôi là ngo i thua trn, không bao giờ c th c chuyn 'ni ngang hang với nhau' đc. Cn anh hi tôi 'định nghĩa th no l t do' th tôi khng định nghĩa đc với nghĩa c a ch t do qu rng. Nhng ma khi tôi b mt t do l tôi biết lin."

Tên quan giáo chung còn nhắc lùc đùu và bù đi.

Tại Phú Quốc, Kha Tự Giáo bỗng giật “nhà số 2” trong trại Cửu Sông. Trại này là trại cải tạo cùng với Drelling Đông đi vào. Trong giai đoạn này sốc khỏe của các người tù nói chung xuống đặc biệt mau vì vẫn đói ăn uống rất thiếu thốn, số kiem soát, kiểm thao chất chua của CS. Đây cũng là giai đoạn mà Kha Tự Giáo phản kháng CS mạnh mẽ nhất. Kha Tự Giáo luôn luôn tuyên bố trong các buổi họp tờ p, kiểm thao là mình “chỉ có tui giờ còn” và liên tục “đó nghịch” là “nếu có thi thì còn việc đem ra bắn ngay!”

Trong triều cõi tống, CS luôn hô hào, luôn tuyên truyền khêu huỷ: "Lao đao là vinh quang." Một hôm, Kha Tự Giáo bỗn đau răng, khai bỗn nhát và xin nghỉ lao đao ngưng cán bộ quản giáo không cho, vẫn bỗn tinh anh đi lạy cõi nhát mõi ngày. Trên đường về, anh chở vác một khúc cõi tống bằng chiếc đòn gánh. Một tên bỗn đói bỗn tinh anh phái đội một khúc cây to hơn. Kha Tự Giáo trả lời:

"Hôm nay tôi b^{ạn} nh. Xin ngh^ỉ các anh kh^{ông} cho; n^{ên} tôi l^am nh^ư các anh n^{ói} 'l^am theo kh^ả n^{ăng} v^à h^{ết} ng theo nhu c^{ầu} u.' Tôi v^ac kh^{úc} c^y này l^a đ^{úng} s^ố c^ó a tôi r^{ồi} i."

Tên b\u00e1n d\u00f3i nh\u00e1t d\u00f3i nh b\u00e1t Kha T\u00e1 Gi\u00e1o ph\u00e1i v\u00e1c nhi\u00e1u h\u00e0n, thi anh c\u00fcng nh\u00e1t d\u00f3i nh kh\u00f4ng ch\u00f9 u tu\u00e1n l\u00f3nh. T\u00e1n n\u00e1y b\u00e8n l\u00e9n d\u00f3i s\u00fung AK, ch\u00f3a s\u00fung v\u00e1o ng\u00e0i i anh h\u00e1m d\u00fa a s\u00f9 b\u00e1n n\u00f9 u anh kh\u00f4ng tu\u00e1n l\u00f3nh. Kha T\u00e1 Gi\u00e1o b\u00fbinh t\u00ednh th\u00e1o ki\u00e1ng c\u00f3i n\u00e1ra v\u00e1 ch\u00f3 ng\u00f3n tay v\u00e1o m\u00e1t c\u00f3i a m\u00f3i\u00e1n r\u00f3i n\u00f9i v\u00e0i t\u00e1n b\u00e1n d\u00f3i:

“Anh hãy b^un vào đây này!”

Kết thúc hôm đó, bà đã i bút đính “chiếu cursive” Kha Tự Giáo mảnh mảnh hồn.

Anh em trong trại tù dùu biết rằng chúng thà đi ra ngoài trại lao động còn hơn bùt ngồi trong tùi hắc tắp và violet tui nhén tui. Vì số chúng đãi không nghe ng cua Kha Tui Giáo, cán bù quén giáo trại bùt tui tui cùi tui o mui tháng hắc tắp mứt lòn đú “giúp đú” (lùi cùa cán bù quén giao trại) Giáo ra nhén tui cùa mình. Anh em tù ai cũng thấy nghe i cho Kha Tui Giáo. Có người nói:

“Thôi! Giáo nh^ən t^əi đ^əi đ^əi đ^ə đ^ə c ch^əng th^əv^ə.”

Anh Giáo chở nhìn anh em tù mà không trả lời.

L^{ời} “góp ý” cuⁱ cùng t^ử i Phú qu^{ốc} vào kho^{ng} gi^a tháng 5/1976. Sau 1 tuⁿ l^à c^ó tr^{ái} h^ỗc t^ửp “góp ý” đ^ể khuyên Kha T^ử Giáo ra nh^{ìn} t^ử i c^a m^{ìn}h, cuⁱ cùng m^{ỗi} i ng^{ười} i đ^ể u th^ế phào nh^{ìn} nhõm khi th^ế y anh gi^á tay xin phát bi^{ết} u. Sau khi đ^ể ng l^{ên}, s^á a qu^{ần} áo cho ngay ng^{ày} n, ch^énh l^{ời} i c^ó p kính c^ó n cho th^ế ng th^ế n, anh ch^é m r^{ãi} nói:

“Tr^{ái} c h^ỗt, xin cám ^ờn các b^én đ^ã ‘góp ý’ cho tôi c^ó tuⁿ nay; và bây gi^a tôi nh^{ìn} ra là tôi có m^{ỗi} t t^ử i (nghe đ^ể n đ^{ây}, tù nhân ai cũng th^ế phào vì s^á s^{ém} ch^é m d^ể t c^ó nh h^ỗc t^ửp; còn tên qu^{ần} giáo thì mi^{ền} ng n^ó n^ó c^ó i chí n th^ế ng). Cái t^ử i c^a tôi là ‘Tôi đ^ã không th^ế nói cho các b^én hi^{ểu} u là TÔI KHÔNG CÓ T^Ử I.’ ”

Đám tù nhân c^ó i i l^{ên}. Còn tên cán b^én qu^{ần} giáo thì đ^ã t^ửt ngay n^ó c^ó i.

Ngay sau đó, trong m^{ỗi} t cuⁱ c ki^m sóat tr^{ái} i, tên tr^{ái} i tr^{ái} ng đ^ã nói đ^ể u g^ì đ^ó xúc ph^ố m đ^{òn} anh, anh quay đi và nh^{ìn} n^ó c b^ét xu^{ng} đ^{òn} t. Th^ế là anh b^ét đ^{òn} t dem di bi^{ết} giam. Kha T^ử Giáo b^ét nh^{ìn} theo ki^{ểu} u chu^{ng} c^ó p (ng^{ười} i kh^{ông} đ^ó c mà đ^{óng} c^ó g^ì kh^{ông} đ^{óng} c^ó, ch^é có m^{ỗi} t cách là n^ó m, nh^{ìn} u l^{òn} m là co ch^{ân}). Anh b^ét nh^{ìn} t m^{ỗi} t chu^{ng} k^{ém} gai bên c^ó nh tr^{ái} i, trên b^ét đ^{òn} t tr^{ái} i. Phía trên chu^{ng} có che mái s^á sài, b^én bên tr^{ái} ng l^{òn} c. Cát, gió và ki^{ểu} n l^{òn} a tha h^ỗ uà vào. Khí h^ỗ u thì ngày nóng đêm l^{òn} nh. Su^{ốt} c^ó đ^{êm}, anh ch^é liên t^ửc gào thét l^{ên} m^{ỗi} t câu trong bài hát “Đêm nguy^{ễn} c^ó u” c^a Lê Minh B^éng:

“Th^ế ng đ^ó h^ỗ i có th^ế u cho Vi^t Nam này...
Con tim ch^{ân} ch^{ín}h kh^{ông} bao gi^a b^ét đ^{òn} nói d^ó il”

Kha T^ử Giáo c^ó la hét nh^{ìn} th^ế cho đ^{òn} n khi kh^{ông} h^ỗt ti^{ếc} ng t^{ăm}. Anh c^óng lu^{ôn} mi^{ền} g kêu khát “N^ó c! N^ó c!” Nh^{ìn} g cán b^én qu^{ần} giáo ch^é cho n^ó c khi cho anh ăn. Anh l^à i ph^ố n đ^{òn} i tuy^{ết} th^ế c l^{òn} u. Giai đ^{òn} an n^{ày} các tr^{ái} i giam l^à Phú Quốc có l^{òn} nh c^a CS ph^ố i di chuy^{ển} n t^ù vào đ^{òn} t l^{òn} n (vì CS đ^{ang} có chí n tranh v^ề i Khmer đ^ó). Kha T^ử Giáo đ^ã ki^t s^ác. Lúc chuy^{ển} tr^{ái} i, ph^ố i có b^én t^ù x^é c nách d^ù anh đ^ì b^ét su^{ốt} 7 cây s^á t^ù tr^{ái} C^ử u s^á u ra b^én c^{óng}. Trên t^ù u HQ 403, m^{ỗi} c d^{òn} g kh^{ông} v^ề ng, nh^{ìn} g anh v^ề n b^ét c^{óng} tay b^én g^òng c^{óng} s^á 8 v^{ào} thành t^ù u. C^{óng} s^át hoen r^õ đ^ã c^ó t da th^ế t c^a anh sát đ^{òn} t^ù n x^é ng tr^{ái} ng. Hai ch^{ân} anh b^ét c^ùm b^én 2 thanh g^ò có kh^óet l^à hình bán nguy^{ễn} t k^ép v^{ào} nhau. T^ù u HQ 403 (?) đ^ã đ^{òn} a t^ù nh^{ìn} v^ề l^{òn} b^én Tân C^ử ng S^{ài} g^{òn} sau 2 ngày, v^à cuⁱ i c^{ùng} t^ù t c^ó đ^{óng} c đ^{òn} a v^ề Long Giao (Xuân L^ị c, t^ù nh Long Khanh - h^ỗ u c^ó v^à Trung tâm hu^{ng} luy^{ễn} cũ c^a SD 18BB). Khi đ^{òn} n Long Giao th^ế Kha T^ử Giáo ch^ét v^ì h^òan t^{òn} ki^t s^ác. Cuⁱ i n^{ăm} 1976, gia đ^{ình} Kha T^ử Giáo l^à S^{ài} g^{òn} đ^ã có l^{ên} thăm m^{ỗi} c^a Kha T^ử Giáo m^à anh em b^én t^ù đ^ã thu x^ép ch^{ón} c^ó t cho anh l^à Long Giao.

Anh Kha T^ử Giáo,

Ch^{úng} tôi xin thay m^{ỗi} t cho nh^{ìn} g ng^{ười} i c^{òn} s^{óng} sót h^{ôm} nay, thay m^{ỗi} t cho nh^{ìn} g ng^{ười} i kh^{ông} có đ^{óng} c cái kh^í phách oai h^{ùng} b^ét khu^t c^a anh, xin th^ếp l^{ên} m^{ỗi} t nén h^ỗng c^ó u nguy^{ễn} cho linh h^{ồn} anh đ^{óng} c ng^{àn} thu an ngh^é. Cuⁱ c đ^{òn} i v^ề n d^ĩ đ^ã là b^ét kh^í. Nh^{ìn} g kh^{ông} có b^ét kh^í nào có th^ế so sánh v^ề i cái đ^{òn} a ng^{ười} c tr^{ái} n gian m^à CS đ^ã v^à đ^{ang} dùng đ^{òn} đ^{òn} a anh v^à dân t^ửc Vi^t Nam . Lich s^á nh^{ìn} l^à i đ^ã nhi^{ều} l^{òn} ch^{óng} minh l^à b^é o l^{òn} c kh^{ông} th^ế t^ù n t^ù i m^{ãi} đ^{óng} c. Anh đ^ã s^{óng} b^ét khu^t, đ^ã t^{òng} kh^óc v^à c^ó i theo m^{ỗi} nh n^ó c, th^ế ch^éc ch^{ón} anh

Kha T^ử Giáo – Ng^{ười} i chí n sⁱ b^{ết} khu^t c^a t^ử do

Tác Giả: Tr^{ần} Văn Giang

Chúa Nhật, 26 Tháng 4 Năm 2009 13:44

ch^tt c^{ũng} linh thiêng. Xin vong linh anh h^{ay} phù h^u cho dân t^cc và n^{hi}c Vi^tnam s^ẽm thóat c^{nh} l[ ]m than v^ô tiⁿ khóang h^u trong l[ ]ch s[ ] 4000 năm c^a d^t n[ ]c.

S[ ]b^{ết} khu^t c^a Kha T^ử Giáo đ^a th^t s[ ] ph[ ]n nh^t tinh th^tn:

“Đ[ ]ng s[ ] nh[ ]ng g[ ] c[ ]ng s[ ]n l m. H^{ay} l m nh[ ]ng g[ ] c[ ]ng s[ ]n s[ ].”

Cuⁱb i , nh[ ] đ^a tr nh b y, nh[ ]ng chi tiết l i  d y d c ghi l i theo tr  nh[ ] c^a m t ng i i l nh gi , ch c ch n s[ ] c o  s[ ]xuất. Kính xin qu i v  quan t m s[ ]a sai v  b  khuyết th m v o  bài này d gi  ng n đu c b t khu^t Kha T^ử Giáo tiếp t c ch y s ng, soi v o  l ng t m c^a c c ng n c  đu i ch .

Tr^{ần} Văn Giang

07/2007

C p nh t ngày 04/09/2009

*

Ph  chú:

Sau đây, xin gi i thi u m t bài th  do đ c g a Nguyễn P. Th uỷ đ^a g i d n d  đóng góp với bài này:

* Ng i i T  Kh ng c o  T i!!!

*Kha T^ử Giáo, ng i i l a ng i i c o  t i,
H y nh n d i, r i s  d c v  nh ,
H y nh n m nh theo M  h i quốc gia,
H y  n n n, d ng s  mau  n x .*

*T i, Th u úy, tuổi 30, v t v ,
Đ em d i m nh d  b o v  qu e h ng,
Ch n x m l ng t  c i B c ph ng,
N i sa tr ng s ng g m kh ng nh n nh ng.
V n n c d i, nu t h n th n b i t ng,
L m t  nh n, n o  d m t ng mai sau,
Đ ng kh ng kh ng: t i m u v i d ng b o,
T i c ng quyết: l ng t m n o  c o  t i!
Đ ng c  buộc th i b n cho d ng t i,
C n n u kh ng th i ph i th  t i ra,
Đ ng h i t i y nghĩa ch  T  Do,
Bao la l m, nh ng b t l n khi m t.
Nh ng tr  d p, b t giam, h c t p,*

Đ^ểng giúp tôi tìm t^ử i c^a a tôi,
Dù d^ể i tôi kh^ó n kh^ó, xác t^ử i,
Tôi có t^ử i: nói kh^{ông} ra cái t^ử i!
Cát, gió, k^{ín} n hành h^ó, ôi nh^éc nh^éi,
Su^{ốt} t c^{òn} đ^{êm}, ch^ó gào thét, nguy^{ễn} c^{òn} u,
Th^ếng Đ^ế h^ó i, l^à đâu? ngoài có th^ế u?
Con tim tôi chân chính ch^ó a d^ể i gian.
Còng s^ố t hoen đ^ã c^{òn} t h^ó t th^ế u da,
Tr^{ên} x^{anh} tr^{ắng}, v^àn kh^{ông} làm nh^ét chí,
M^{ặt} r^õc sáng, l^à anh h^{ùng} hào khí,
Đ^ết a ng^óc này ch^ó g^ó d^ể i c xác phàm.
Đ^ết Long Giao u u^{ýt} m^{át} s^ố sài,
Nh^éng khí phách oai h^{ùng} luôn b^{ut} khu^t t,
H^{ìn} có thiêng, xin theo phù h^ó n^hé c,
Thoát l^àm than và thoát n^hìn C^{òn}g nô.

█
Kha t^ử Giáo, ng^{ười} i tù kh^{ông} có t^ử i,
Cũng có ngày ng^{ười} i thong th^ế v^à nh^à,
Đ^ết M^{ặt} ôm, r^ũ s^ố ch n^hó qu^ý c gia,
Tr^{ên} i bao la, gió gào vang “Kh^{ông} t^ử i”...

Nguy^{ễn} P. Thúy
September 11, 2008

(L^ày ý t^ử bài vi^{ết} “Kha T^ử Giáo: Ng^{ười} i chíⁿ sⁱ b^{ut} khu^t c^a t^ử do” c^a a Tr^{ần} Văn Giang)